

UDC 629.7.014-519(1-622 НАТО)(043.2)

Пильгун Наталія Василівна

Доцент кафедри теорії та історії держави і права Національного авіаційного університету,
кандидат юридичних наук, доцент, Україна

Сторожик Катерина Вікторівна

Студентка 1-го курсу Національного авіаційного університету, Україна

Шаповалова Світлана Віталіївна

Студентка 2-го курсу Національного авіаційного університету, Україна

РОЗВИТОК БЕЗПЛОТНОЇ АВІАЦІЇ У ПРОВІДНИХ КРАЇНАХ НАТО

На сучасному етапі зростають потреби у новітньому технічному оснащенні авіаційної та космічної галузей. Тому з кожним роком ця галузь займає все більше місце як у військовій, так і в цивільній сфері. Особливу увагу займають безпілотні літальні апарати (БПЛА), які літають і сідають без фізичної присутності пілота на борту.

Виробництво БПЛА вкрай актуальне для військових, яким потрібно отримати певну розвідувальну інформацію. Також наявні ознаки універсальної функціональності: проведення розвідки стану різної місцевості після картографічних робіт, стихійних лих, а також тривалий моніторинг великих територій на відстані декілька тисяч кілометрів від бази для отримання оперативно-стратегічної інформації.

Проте переважна більшість сучасних технічних систем залишається орієнтованими на людину, як ключову ланку в управлінні цими системами. Це приводить до розвитку суперечностей, що вимагають повного перегляду і переосмислення ролі людини в них.

Особливо ці суперечності виявляються в тих системах, в яких людина виконує функцію управління в екстремальних умовах, на межі своїх фізіологічних

можливостей. Виходом з такої ситуації є перехід до застосування систем, в яких негативний вплив людського фактора був би зведений до мінімуму [1, с.3].

Виходячи з цього, використовуються тільки нові технології та існує певний цикл виробництва: від розробки ескізу до написання програмного забезпечення льотних випробувань. До розробок безпілотних моделей залучають талановитих студентів для підготовки кваліфікованого персоналу.

Військові операції в Афганістані, на Балканах та Близькому Сході підтвердили ефективність застосування сучасних технологій при веденні бойових дій і позначили нові напрямки їх розвитку з урахуванням досягнень у створенні інтелектуальної зброї різного призначення. Одним з таких напрямків є подальше вдосконалення безпілотних літальних апаратів, яке йде по шляху зменшення радіолокаційної, оптичної і інфрачервоної помітності, збільшення дальності і тривалості польоту, поліпшення характеристик корисного навантаження, створення міні- та мікро- БПЛА [2, с.3].

Розглядаючи перспективи розвитку безпілотної авіації, можна виділити кілька основних напрямів досліджень, проведених у провідних країнах НАТО. Найбільш важливим, за поглядами експертів, напрямком є створення безпілотних розвідувально-ударних систем нового покоління, призначених для вирішення задачі придушення системи ППО супротивника. Особливість цього напрямку полягає в наявності значної кількості малопомітних розвідувальних БЛА, здатних декілька діб знаходитися на чергуванні в повітрі і здійснюють спостереження і ретрансляцію. При цьому канали зв'язку повинні мати високу пропускну здатність, щоб забезпечити передачу з розвідувальних БПЛА в центри управління інформацію з високим розрізненням і керування стрільбою високоточними самонавідними боєприпасами ударних БПЛА.

Перспективний висотний БЛА великою тривалості польоту (ВПП) буде мати можливість патрулювання протягом більше доби, а згідно з оптимістичними прогнозами його знаходження в повітрі без дозаправки може досягати декількох місяців.

Дистанційно керована авіаційна система – перспективний дистанційно керований літальний апарат, властивості і можливості якого з найбільшим наближенням відповідають пілотованому літального апарату аналогічного призначення. Такий літальний апарат управляється з пункту (наземного або повітряного, стаціонарного або мобільного) управління і виконує заданубойову задачу відповідно до заданих алгоритмів.

Громадянська область застосування БПЛА дуже широка: від сільського господарства та будівництва до нафтогазового сектора і сектора безпеки. «Дрони» цивільного призначення можуть використовуватися в роботі служб з надзвичайних ситуацій (контроль пожежної безпеки); поліції (патрулювання зон); підприємств сільського господарства (спостереження за посівами), лісництва і рибальства (лісоохорона і контроль рибного промислу); компаній, що займаються геодезією (картографування); інститутів географії та геології; компаній нафтогазового сектора (моніторинг нафтогазових об'єктів); будівельних підприємств (інспектування будівництв); засобів масової інформації (аерофото - та відео зйомка) та ін.

В світі представлена велика кількість цивільних БПЛА класифікації «мікро» та «міні», що розрізняються за своїм специфікаціям і набору характеристик (призначення, вага, розмір, тривалість і висота польоту, система запуску і приземлення, навігації, формат фото - і відеозйомки та ін.).

Сьогодні на безпілотні системи уже отримані сертифікати від Державіаслужби та військових структур.

Планується серійне виробництво БПЛА та передбачається регулярне використання такої спеціальної авіації в повітряному просторі України.

В цілому здійснення планів по створенню і вдосконаленню перспективних БПЛА можливо в результаті практичної реалізації передових технологічних досягнень у ході їх розробки. Створення перспективних безпілотних систем дозволить задовольнити майже всі сферита галузі, які особливо потребують використання безпілотної авіації.

Список джерел:

1. «Класифікація літальних безпілотних літальних апаратів» /О.І. Тимочко, Д.Ю. Голубничий, В.Ф. Третяк, І.В. Рубан/ Харківський університет Повітряних Сил ім. Івана Кожедуба, Харків,29.01.2007[с.61-62]
2. Перспективи розвитку безпілотної авіації у провідних країнах НАТО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mil.in.ua/uk/perspektyvy-rozvytku-bezpilotnoi-aviatsii-u-providnykh-krainakh-nato/>
3. Безпілотний літальний апарат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://knowledge.allbest.ru/war/3c0a65625a2ad78b5c43a89421316c36_0.html